

Mika Kähkönen

Väärin voitettu

Jännitysromaan

VÄÄRIN
VOITETTU

MIKA
KÄHKÖNEN
VÄÄRIN
VOITETTU

Valmistaja: Books On Demand GmbH, Norderstedt, Saksa/
Kustantaja: Books On Demand, Helsinki, Suomi.

2. uudistettu painos

Ensimmäinen painos ilmestyi 2008

Copyrights Mika Kähkönen 2008

ISBN 9789522866363

Valmistaja: Books On Demand GmbH, Norderstedt, Saksa./

Kustantaja: Books On Demand, Helsinki, Suomi.

ALKUSANAT

Vuonna 2005 joulukuussa langetettiin viimeiset rangaistukset pesäpallon sopupelijupakassa, joka alkoi vuonna 1998. Rangaistuksia jaettiin yhteensä 34 ihmiselle.

Myös vuonna 2005 tapahtui suomalaisessa jalkapalloilussa, kun jalkapalloseura AC Allianssi siirtyi ulkomaalaisomistukseen. Samalla uudistui seuran pelaajapohja. Seuran avausottelu Hakaa vastaan päättyi heidän 8-0 tappioon. Myöhemmin seuraavana vuonna joukkueen toimitusjohtaja Olivier Suray myönsi, että ottelun lopputulos oli järjestetty. Kukaan ei koskaan saanut tuomiota.

Vuonna 2008 tuomitsi Vantaan käräjäoikeus kuopiolaisen ex-jalkapallovalmentajan ja suurvedonlyöjän ehdollisiin vankeuksiin. Tuomiot tulivat törkeästä petoksesta ja lahjonnasta liiketoiminnassa. Toinen heistä pelasi vuonna 2004 yhteensä 630 kertaa, sadan euron panoksella samoja pitkävetokohteita, joissa yhtenä kohteena oli ex-jalkapallovalmentajan silloinen joukkue Warkaus JK. Valmentajan epäiltiin vaikuttaneen pelin lopputulokseen pelaajavaihdoksilla. Pitkäveto osui ja tuotti yli 200 000 euroa. Nämä kolme tapausta toimikoot vain esimerkkeinä suomalaisesta ja vähän ulkomaalaisestakin osaamisesta.

Tämän teoksen tapahtumat sijoittuvat loppukesään ja syksyyn 2006. Käytän tarinassa oikeita ja todellisia jalkapallojoukkueiden nimiä. Osaa näistä epäiltiin silloin sovituista lopputuloksista. Väitteet perustuvat yleisissä tiedotusvälineissä esiintyneisiin juttuihin. Vain ottelut, joissa joukkueiden vastustajana on fiktiivinen Juojärven Pallo, ovat mielikuvituksen tuotetta.

Joensuussa 20.6.2008

Mika Kähkönen

OSA I

1.

Maanantai 21.8.2006

Elokuinen auringonpaiste jaksoi lämmittää kentän vielä tukalan kuumaksi. Hiekka nousi poikien jalkojen alla pölypilveksi ja jäi leijumaan paikalleen. Vauhtia se sai vain, kun sen läpi juoksi joku palloa tavoittelevista pelaajista. Yksi näistä oli Raimo Aarnion yhdeksänvuotias poika Marko. Raimo piti varmana, että Marko oli huomannut hänen saapumisensa parkkialueelle. Olihan isän autona pari vuotta vanha Mitsubishi Pajero, maastoauto, jota isä ja poika olivat vielä edellisenä päivänä tarkastelleet internetistä. Silloin Raimolle ei ollut niinkään tärkeää auton katselu, sen ostopäätös oli jo tehty. Suuremman huomion hän oli antanut vieressään istuvalle pojalleen. Heidän yhteiset hetkensä olivat viimeisen kevään ja kesän aikana vähentyneet huomaamatta. Nyt Raimoa harmitti, ettei Marko enää välttämättä tarvinnut aikuista saattajaa jalkapalloharjoituksiin. Kyytimiehenä toimiminen oli taannut varmuudella ainakin lyhyet yhteiset hetket kolme kertaa viikossa.

Erotuomarin pilliin vihellys palautti Raimon ajatukset nykyhetkeen. Yksi punamustaan pelipaitaan pukeutuneista pojista kieriskeli maassa. Pelitilanne sai puupenkeillä istuvat miehet nousemaan ja huutamaan omia tulkintojaan. Heidän takanaan nurmialueen laidalla seisoj nuorelta vaikuttava, hoikka punahiuksinen nainen. Raimo tiesi, että nainen oli kaatuneen pojan äiti. Tämä laittoi kätensä puuskaan, vilkaisi miehiä punaisiksi rypistyneiden kulmiensa alta ja keskitti sitten kaiken huomionsa poikaan.

”Simo, nouse vain ylös!”

Äidin ääni sai ensin kieriskelyn pysähtymään. Kohta poika oli jo istuallaan. Hän hieroi polveaan, jonka ihon peitti vereen sekoittunut hiekkapöly. Sama hieno pöly sotki hänen kyynelistä kostuneet sil-

mänalusetkin. Lopulta nuhjaantuneen ulkomuodon saanut Simo nousi seisoaalleen ja ontui äitinsä luo. Peli sai jatkoa.

Tuomarina toimiva mies antoi punamustille vapaapotkun, vaikka kaatuminen oli tapahtunut puhtaasti omiin jalkoihin sotkeutumisesta. Vastustajan pelaaja sattui vain olemaan riittävän lähellä, jotta muillekin tulkinnoille jäi varaa. Sen penkeillä istuneet miehet olivat käyttäneet. Myös heidän poikansa olivat kentällä.

Miesten voimakkaat reaktiot huvittivat Raimoa. Kyseessähän oli vain harjoituspeli. Raimo ei tuntenut muita vanhempia kovinkaan hyvin, vaikka Marko oli pelannut samassa junnuporukassa heti vuoden. Työkiireet, tekosyyllä haiskahtava selitys, jota hän käytti jo liikaakin. Ehkä todellisempi selitys olisi ollut työn luonne, jonka vuoksi hän ei halunnut tulla häirityksi. Ne, jotka tiesivät hänen ammatinsa, hän pystyi laskemaan lähes yhden käden sormilla, jos siihen ei laskettu Raimon työtovereita, eikä asiakkaita. Raimo Aarnio toimi urheiluledonlyöntiin vihjeitä laativan toimiston peliasiantuntijana ja kertoimenlaskijana.

Tip Diggers oli ollut hänen työnantajansa kohta vuoden. Firma, joka välitti pelivihjeitä urheiluledonlyöntiin. Sen ydinryhmään kuului kuusi miestä, joista Raimo oli yksi. Heidän lisäksi firmalle möi palvelujaan useat ulkomailla toimivat agentit. Nämä seurasivat paikallisia pelikohteita ja välittivät niistä ajanmukaista tietoa Suomeen. Suomessa päätoimiston ulkopuolelle ulottui koko maan kattava avustajaverkosto, joka turvasi puolueettoman tiedonsaannin kotimaan pelikohteista. Itse pääkonttori sijaitsi firman perustajan Jarkko Rädyn kotikaupungissa Joensuussa. Sinne Raimo oli muuttanut Markon ja vaimonsa Jatan kanssa Ranualta. Ranualta käsin Raimo oli alun perin välittänyt Tip Diggersille tietoa pohjoisen Suomen veikkauskohteista. Erityisesti Jarkko Rättyä ilahdutti silloisten peliraporttien yhteenvedot. Lopulta Rätty kutsui Raimon käymään Joensuussa ja lopulta tarjosi tälle paikkaa päätoimistossa. Työpaikan vastaanottoa helpottivat Jatan sukulaissuhteet paikkakunnalla. Välimatka mummolaan lyheni yli neljäsataa kilometriä.

Junnupelin toinen puoliaika oli jo alkanut, kun Raimo oli saapunut kentänlaidalle. Hän kuvitteli silloin, että uuden auton haku kelpaisi Markolle hyväksi myöhästymissyysiksi. Auton hän oli juuri hakenut Heinolasta.

Yksi pitkäaikaisista haaveista toteutui. Siitä hänen oli kiittäminen nykyistä työtään ja erityisesti pitkälle kehittynyttä taitoaan laskea kertoimia ja todennäköisyyksiä. Vielä muutamaa vuotta aiemmin hän ei olisi voinut kuvitellakaan, että hän joskus ajaisi parin vuoden ikäisellä maasturilla ja asuisi valkotiilisessä, melkein kaksisataaneliöisessä omakotitalossa. Useampilapsisen perheen nuorimpana lapsena hän oli tottunut pärjäämään vähemmällä. Harvoin jos koskaan hän sai vaatteita, jotka eivät olleet olleet jonkun toisen päällä jo aikaisemmin. Järki sanoi, että hän oli ansainnut nyt kaiken, minkä oli itselleen ja perheelleen hankkinut. Silti hän oli huomannut kuumuksen leviävän niskaansa, kun oli astellut autoltaan muiden vanhempien joukkoon. Heti perään hän oli alkanut miettiä, olikohan maasturi sittenkin hieman liian huomiota herättävä. Jossain mielensä sopukoissa hän piti menestymistä, etenkin sen ulospäin näyttämistä jotenkin sopimattomana. Hän yritti vakuutella itselleen, että hänellä oli kaikkeen täysi oikeus. Hänellä, hieman tavallista lyhyemmällä, isopäisellä, litteäkasvoisella tihrusilmällä. Miehellä, jonka suu oli leveä ja huulet pelkät viirut. Kirkkaansiniset silmät peittyivät pienuudessaan helposti tuuheiden, tummien silmäkulmien varjoon. Myös hiukset olivat lähes mustat.

Nuorempana hän oli sortunut herkästi liioittelemaan ulkomuotonsa yksityiskohtia. Sanat; isopää ja tihrusilmä eivät olleet hänen itsensä keksimiä. Monesti ne olivat olleet poikaporukan naurunaihe. Nykyään hän hyväksyi ulkonäkönsä ja oli siitä jopa hieman ylpeä. Ulkomuodon pienet vivahteet olivat geeniperintöä isoäidin saamelaiselta isältä. Vanhentunut kopio Antti Tuiskusta, sanoi hän joskus vaimolleen, kun tämä huomautti hänen ulkonäöstään. Huomautukseen riitti vaikka rikkinäiset kotihousut ja ajamaton parta. Raimo oli kolmenkymmenenkolmen ikäinen ja pojan piirteiden alta alkoi hiljalleen kuoriutua mies. Viimeisten täysien kymmenien jälkeen alkoivat hänen kasvonsa saada uutta kulmikuutta.

Tapa, tai pikemminkin pakkomielle laskea pelitapahtumia oli juurtunut Raimon selkärankaan. Nyt häntä harmitti, ettei ollut seurannut peliä alusta saakka. Jonkinlaisen kuvan joukkueiden voimasuhteista antoivat tehdyt maalit, mutta ei läheskään kokokuvaa. Pelitilanne oli 2-1 vastustajan hyväksi. Marko pelasi tappiolla olevan joukkueen vasenta laitaa keskikentällä. Raimo laskeskeli, että pallo pysyi Markon joukkueen hallussa valtaosan ajasta. Prosenteissa sen

täytyi olla lähes kuusikymmentä. Peliäikää oli jäljellä vielä kymmenisen minuuttia. Raimo oli ehtinyt näkemään kaksi hyökkäystilannetta, jotka olivat päätyneet kulmapotkuksi. Vastustajat turvautuivat purkamaan puolustuspäänsä tilanteet monesti pitkillä potkuilla keskikentälle. Pelaavat aikaa, Raimo ajatteli. Se on ehkä liian aikaista.

Jälleen pallo lensi kaaressa Markon joukkueen puolustusalueelle, joten hyökkäyksen rakentelu oli aloitettava alusta. Toppari kuljetti palloa rauhallisesti oikeaa laitaa myöten ja odotti, että hyökkäävä keskikenttäpelaaja löysi itselleen tilaa samasta laidasta. Heti kun niin tapahtui, puolustaja syötti. Helpon näköisen harhautuksen jälkeen keskikenttäpelaaja aloitti etenemisensä keskikentälle. Kun puolustajan harhauttaminen siellä onnistui, aiheutti se vastustajissa lyhyen sokeutumisen. Hetkellisesti he unohtivat, että hyökkäysalueella oli palloa kuljettavan pelaajan lisäksi muitakin. Yksi näistä oli Marko, joka tähyili avointa linjaa.

Juuri silloin soi Raimon puhelin. Harmissaan Raimo poimi sen vyökotelostaan ja aikoi hiljentää sen. Sitten hän kuitenkin vastasi, koska soittaja oli Raimon työtoveri, peliasiantuntija ja kertoimenlaskija Juha Santala. Santalan tehtäväkenttään kuului muun muassa palvelunumeron ylläpito sekä tekstiviesti- ja sähköpostimainonta. Miehen kautta pitivät yhteyttä myös muutamat agentit ulkomailta.

Raimo ei voinut miellelyhtymälleen mitään. Joskus, kun hän keskusteli Santalan kanssa, tämän äänestä tuli hänen mieleensä uutistoimittaja, joka lausui: ”*Suomen tietotoimiston uutisia*”. Miehen ääni olisi sopinut myös jollekin sotilaskouluttajalle. Joidenkin mielestä hän olisi sopinut siihen myös luonteensa vuoksi. Ehkä juuri äänensä perusteella Santala sai toimia palvelunumeron nauhoitteissa.

”Mitä Santala?” Raimo vastasi. Hän tavoitteli Juhan yksitotista puhetyyliä.

Santala ohitti kuulumiset: ”Olit soittanut.”

”Joo. Asiani koski maanantain ykkösliigan peliä JuoPa-MyyJK.”

”Mitä siitä?”

”Kuulin Rädyltä, että sitä on pelattu aika reilusti Centrebetin kautta. Ulkomaanagentti oli kai soittanut.”

”Kuka niistä?”

”Mistä minä tiedän. Rätty pyysi vain tarkistamaan meiltä lähteneet pelisuositukset. Ajattelin kysyä vielä sinunkin mielipidettäsi.”

”Ja?”

”Niin, että pitäisikö meidän tarkistaa meidän pelisuosituksia? Onko jotain, mitä me ei tiedetä?”

”Miksi minulta kysyt? Suomifutis on sinun aluettasi.”

”Niinhän se on joo. Voisit kuitenkin tarkistaa Australian tilanteen. Meillähän on linkki sielläkin.”

Vedonlyöntifirman kotimaa oli juuri Australia.

”Kyllä, kyllä. Onhan minulla”, Juha Santala tokaisi ja kohta jatkoi, ettei linkistä olisi välttämättä apua. ”Netin kautta peliä on voitu pelata periaatteessa missä vain. Jos joku on pelannut sitä vähän reilummin, ei me päästä sen tietolähteisiin kuitenkaan käsiksi.”

”Voi olla, että olet oikeassa.”

”Voi olla? Olen varma siitä.”

Samaan aikaan kentällä pelaaja keskitti pitkän kaaripallon kohti Raimon poikaa, joka löysi sopivan raon kahden puolustajan takaa. Rintakehällään hän kuoletti pallon, mutta ei antanut sen saavuttaa kentän pintaa. Sen sijaan hän antoi sille vauhtia. Potku lähti ilmasta ja päättyi suoraan maaliverkkoon. Maalivahti ehti seurata palloa vain katseellaan.

Marko löi nyrkillä ilmaa ja karjaisi voitonriemuisesti. Heti hän käänsi päänsä kohti kentänlaitaa ja etsi katseella isäänsä. Kun hän löysi tämän, hänen ilmeensä laimeni hetkeksi. Raimon toinen käsi oli kyllä pystyssä, mutta se ei riittänyt vakuuttamaan.

Raimo tunsikin kuin olisi jäänyt kiinni jostakin. Hänen olisi pitänyt sulkea kännykkä heti kun tuli kentänlaidalle. Tosin joskus puhelin sulkeutui itsestäänkin, kun tekniikka temppuili, mutta ei juuri silloin kun siitä olisi jopa hyötyä. Raimo oli päättänyt aikaisemmin, että kun hän hommaisi seuraavan puhelimen, se saisi olla edellistä, tai sitäkin edellisempää mallia. Lisätoiminnot saivat hänen kohdaltaan riittää. Lisäksi hänestä tuntui, että hän oli jättänyt soittopyyntönsä Santalalle aivan turhaan.

Hän niputti puhelun aiheen mielessään. Niin Veikkausliigan kuin Ykkösliigankin peleistä saattoi lyödä täysin vapaasti vetoa tällä planeetalla lähes missä tahansa. Luultavasti maanantai oli yksinkertaisesti vain niin kohdeköyhä päivä maailmalla, että veikkaajilla riitti panoksia jonkin pienen pohjoisen maan sarjapeleihin.

”Mikä siellä on?” Santala kysyi, kun kuuli hetken vain taustamelua.

”Pojan peli, se teki maalin.”

”Olisit sanonut että on huono hetki. No, onnittele minunkin puolestani. Voinhan toki kysäistä linkiltä, jos se tietäisi jotain.”

”Jos siitä ei ole liikaa vaivaa. Tietysti tässä vaiheessa pelisuositusten vatkaminen ei ole välttämättä hyvä juttu. Antaa epäroivän vaikutelman asiakkaille.”

”Se on totta. Entä muuten tämä TPS-KuPS? Sehän on tämän päivän ainoa kohde Veikkausliigassa. Onko sen vaihdossa poikkeavaa?”

”Ei, ei kai mitään erikoista.”

”No, nähdään huomenna aamupalaverissa.”

”Siellä sitten.”

Raimo laittoi puhelimensa pois ja aikoi taputtaa. Se olisi ollut yhtä tyhmää kuin olisi nauranut elokuvateatterissa muiden jo hiljennettyä. Loppupuhelun ajan hän oli katsellut kuinka Markon joukkueoverit yrittivät rutistaa tältä ilmat pihalle. Valmentajan kanssa Marko läimäytti ylävitosen ja sai sen perään vielä nyrkin muksauksen olkapäähänsä.

Raimosta näytti, että Marko vältteli heidän katseidensa kohtaamista. Poika juoksi kentän vasemmalle laidalle ja otti oman paikkansa. Raimo katseli kuinka Markon pitkät vaaleat hiukset hypähtelivät villisti. Niiden värin tämä oli perinyt äidiltään, kuten ison osan ulkonäöstään muutenkin. Pojalle tulisi mittaa. Sen saattoi jo nyt päätellä. Jalat ja kädet näyttivät suhteettoman pitkiltä ja laihoilta muuhun vartaloon nähden. Jos jalkapallo menettäisi jossain vaiheessa kiinnostavuutensa, olisi pojasta moneen muuhunkin lajiin.

Erotuomari puhalsi pilliin. Ottelu oli päättynyt. Tasapeli tyydytti vain tasoihin kirinyttä joukkuetta, erityisesti ratkaisumaalin tehnyttä Markoa. Pelaajat muodostivat jonon ja kiersivät kättelemässä toisiinsa. Lopulta Markon oli kohdattava isänsäkin. Hän käveli tätä kohti ja ohi.

”Hieno maali. Harmi kun Santala soitti.”

”Käyn kamat”, Marko tokaisi ja roikotti alahuultaan.

”Pannaan pyörä kyytiin”, Raimo sanoi pojan perään.

Hän oletti, että hiljaisuus oli merkki myöntymisestä ja käveli pyörätelineelle. Kohta hän laski jo takapenkit alas ja nosti pyörän takaluukusta sisään.

”Siisti”, kuului tokaisu Raimon selän takaa.

Markon ääni kuulosti jo vähän reippaammalta – melkein innostuneelta. Raimo varoi lähtemästä siihen mukaan. Oman innostuksen

liian aikaisella näyttämisellä hän saisi aikaiseksi päinvastaisen reaktion. Sen hän tiesi aikaisemmasta kokemuksestaan, vaikka yhdeksänvuotiaan pojan kanssa aikaisemmalla kokemuksella ei välttämättä pärjännyt. Mikä oli hyvä eilen, saattoi tänään olla jo aivan jotain muuta.

”Joo. Sori etten päässyt katsomaan peliä ihan alusta.”

”Et ihan”, Marko pyöritteli silmiään.

”Myönnetään, vain viimeisen vartin. Mutta se ilmapotku oli näyttävä.”

Raimo löysi oikean vetonarun, koska Marko intoutui kuvailemaan maaliin johtanutta tilannetta. Raimo sai kuulla tiivistellyn version yhdeksästäkymmenestä minuutista. Hän tyytyi vain kuuntelemaan viereisellä penkillä kääntyilevää poikaansa. Lyhyen ajan tämä oli hiljaa ja aloitti sitten kojelaudan tutkimisen. Ajonhallintalaitteita koskevia kysymyksiä alkoi sadella. Niihin Raimo vastasi minkä osasi.

”Opiskellaan illalla käyttöohjekirja kannesta kanteen”, Raimo naurahti, laittoi vilkun päälle ja kääntyi kotikadulle.

2.

Tiistai 22.8.2006

Penttilänkatu 1 on Aittarannassa. Talon ylimmässä viidennessä kerroksessa toimi vedonlyönnin vihjetoimisto Tip Diggers. Raimo Aarnio nautiskeli aamukahviaan tuon vaaleaksi rapatun talon kattotasanteella ja nojaili valkotankoiseen reunakaiteeseen. Hänen edessään avautui Joensuun keskustaa myötäilevä jokimaisema.

Aamut olivat hänestä yksi vuorokauden parhaimmista ajankohdista. Etenkin, kun varasi riittävästi aikaa ennen työajan alkamista. Työaika Tip Diggersissä oli muodollinen, mutta sitova. Niin vihjetoimiston johtaja ja omistaja Jarkko Rätty sen ilmaisi. Periaate oli, että työntekijät tulivat työpaikalle aamukahdeksalta ja lähtivät kotiin kello neljä iltapäivällä. Jos joku ydinporukasta kävi seuraamassa jotain urheilutapahtumaa toimistoajan ulkopuolella, hän sai halutessaan vähentää sen omista työtunneistaan. Se tosin edellytti häneltä asianmukaisten tilastomerkintöjen tekoa. Tapahtumiin ei menty pelkästään nautiskelemaan urheilusuorituksista ja grillimakkarasta. Muistiinpanojen tuli perustua pelkkiin tosiasioihin. Omia tulkintoja pyrittiin välttämään. Etenkin jos kilpailijat, tai pelaava joukkue edusti peliasiantuntijan kotikaupunkia. Tällaiset tilanteet pyrittiin tietysti kiertämään.

Aurinko valaisi Raimoa tämän takaa oikealta. Kaukana vastarannalla heijasti valoa oranssi kaivinkone, joka muistutti horjahtanutta kysymysmerkkiä. Koko kesän kestänyt matkustajasataman ja rannan laiturin teko jatkui edelleen. Myllerretyn rantapuustikon yleisvaikutelmasta päätellen laituri ei valmistuisi vielä kohtakaan, Raimo ajatteli ja otti kulauksen kuumaa, mustaa kahvia mukista, jossa oli kuva hakusta ja kuopasta. Firman nimen lisäksi mukin kuvatekstissä luki;
me kaivamme, korjaa sinä aarre.

Raimo Aarnio toimii peliasiantuntijana ja kertoimenlaskijana urheiluviedonlyöntiin vihjeitä välittävässä toimistossa, Tip Diggersissä. Hän asuu perheensä kanssa väljästi ja mukavasti, ajaa lähes uudella maasturilla, kaikin puolin asiat ovat kunnossa - kunnes hänet sotketaan pelaajalahjontaan. Tilanne kärjistyy, kun hänen lapsuudenystävänsä jalkapalloilija Perttu Lehtonen katoaa, mutta ottaa Raimoon pian yhteyttä. Hän pyytää Raimoa tutkimaan tapahtumia hänen joukkueensa sisällä. Tutkimusten myötä Raimo ajautuu epäilyksen kohteeksi itsekin ja on vaarassa menettää kaiken - jopa henkensä.

Sopupelit ovat urheiluviedonlyönnin syöpä. Kirjan tapahtumat sijoittuvat vuoteen 2006, sen todellisiin ja keksittyihin sopupeliepäilyihin. Ilmiö on edelleen nykypäivää.

9 789522 866363
ISBN: 978-952-286-636-3

www.bod.fi